

Μελέτη απορρόφησης αποφοίτων του Α.Π.Θ. στην αγορά εργασίας

Επιστημονικός Κλάδος:

Τμήμα: Βιολογίας

Ιδρυματικά Υπεύθυνη Γραφείου Διασύνδεσης Α.Π.Θ.:

Νόρμα Βαβάτση - Χριστάκη, καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής

Ερευνητής: Δρ. Χρήστος Ε. Γεωργίου

Εισαγωγή

1.1. Στόχος της έρευνας

Η έρευνα για την απορρόφηση των αποφοίτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην αγορά εργασίας διεξήχθη από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ το ακαδημαϊκό έτος 2011-12, με την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη των Πρυτανικών Αρχών του Ιδρύματος. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με βάση κοινή μεθοδολογία (δείγμα, ερωτηματολόγιο, εννοιολογικό πλαίσιο & οδηγός ερωτηματολογίου) που επεξεργάστηκε η Οριζόντια Δράση Υποστήριξης των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών ΑΕΙ για όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας (Καραμεσίνη, 2008). Η τελική διαμόρφωση της κοινής μεθοδολογίας έγινε κατόπιν συνεργασίας της Οριζόντιας Δράσης με τα Γραφεία Διασύνδεσης των Πανεπιστημίων.

Γενικός σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της κατάστασης και του είδους της απασχόλησης του συνόλου των αποφοίτων του Ιδρύματος καθώς και η διερεύνηση των τρόπων ένταξής τους στην απασχόληση. Ειδικότερα, στόχος της μελέτης ήταν να διερευνηθεί: α) ο βαθμός ένταξης των αποφοίτων στην απασχόληση, β) η ποιότητα της ένταξης, δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης όσων εργάζονται και γ) η διαδικασία μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

1.2. Μεθοδολογία της έρευνας

Προκειμένου να διερευνηθούν τα παραπάνω ειδικά πεδία-αντικείμενα διερεύνησης της μελέτης, σχεδιάστηκε ένα 14σέλιδο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με: α) τις σπουδές, β) την κατάσταση απασχόλησης των αποφοίτων σήμερα, γ) το ιστορικό απασχόλησης ή ανεργίας των αποφοίτων και δ) την επιθυμητή εργασία.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η τηλεφωνική συνέντευξη από εκπαιδευμένους στο ερωτηματολόγιο συνεντευκτές. Η τηλεφωνική συνέντευξη προτιμήθηκε έναντι της ταχυδρομικής αποστολής του ερωτηματολογίου, καθώς το ποσοστό ανταπόκρισης του πληθυσμού θα ήταν με τον τρόπο αυτό μεγαλύτερο. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις διεξήχθησαν από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ και ολοκληρώθηκαν το διάστημα Ιανουάριος – Ιούνιος 2011.

Στη συνέχεια, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια καταχωρήθηκαν σε ειδικό λογισμικό σε Η/Υ, προκειμένου να γίνει η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων. Για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το Στατιστικό Πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες (Statistical Package for Social Sciences, S.P.S.S.). Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν α) η περιγραφική στατιστική με σχετικές συχνότητες (ποσοστά) και β) ο έλεγχος του χ^2 προκειμένου να διαπιστωθεί η επίδραση των ανεξάρτητων μεταβλητών του φύλου και του επιστημονικού κλάδου στην κατάσταση απασχόλησης, καθώς και στη διαδικασία μετάβασης των αποφοίτων από τις σπουδές στην αγορά εργασίας.

1.3. Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός αναφοράς περιελάμβανε το σύνολο των αποφοίτων όλων των Τμημάτων/Σχολών του ΑΠΘ που είχαν απόφοιτους τα ημερολογιακά έτη 2005-06. Με τον τρόπο αυτό μελετήθηκε η ένταξη των «νέων πτυχιούχων» στην αγορά εργασίας, 5 ως 7 χρόνια μετά την αποφοίτηση. Το παραπάνω διάστημα θεωρήθηκε επαρκές για να διερευνηθεί η διαδικασία μετάβασης, αφού ένα μεγάλο μέρος των αποφοίτων εκπληρώνει τη στρατιωτική του θητεία ή/και πραγματοποιεί μεταπτυχιακές σπουδές αμέσως μετά τη λήψη του πτυχίου.

Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε 2.772 αποφοίτους (63,2% γυναίκες και 36,8% άνδρες) των ετών 2005-06, από 39 Τμήματα/Σχολές του ΑΠΘ που συμμετείχαν στην έρευνα. Σύμφωνα με την

κοινή μεθοδολογία της μελέτης, το μέγεθος του δείγματος ανά Τμήμα προέκυψε από τον στατιστικό τύπο: $n' = [SE(p)^2 * P * (1 - P)] / t^2$, με διάστημα εμπιστοσύνης 90%, $P = 30\%$ και διαστημική εκτίμηση $t = 7\%$. $P = 30\%$ σημαίνει ότι η πιθανότητα εμφάνισης ενός χαρακτηριστικού στον πληθυσμό δεν ξεπερνάει το 30% και του αντιθέτου του το 70%. Για καθένα τμήμα μελετήθηκε το σύνολο των αποφοίτων που συμμετείχε στην έρευνα.

2. Επιστημονικός κλάδος: Βιολογία

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της μελέτης, που αφορούν αποκλειστικά την απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ, το οποίο κατηγοριοποιήθηκε κάτω από τον επιστημονικό κλάδο Βιολογία.

2.1. Γενικά στοιχεία για το δείγμα

Το δείγμα του Τμήματος Βιολογίας ήταν 111 απόφοιτοι, 32 άνδρες (28.3%) και 79 γυναίκες (71.7%). Το 80% των ανδρών αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας είχε εκπληρώσει τη στρατιωτική του θητεία, ενώ ένας στους τρεις αποφοίτους (ανδρών και γυναικών) είχε παιδιά τη χρονική στιγμή της έρευνας. Το 54% του δείγματος των αποφοίτων αυτών προέρχονταν από τη Θεσσαλονίκη, ενώ το 46% από άλλες πόλεις της Ελλάδας. Γι' αυτό και το 42% νοίκιασε διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια των σπουδών του.

Για το 27% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας, το οικογενειακό εισόδημα των γονέων τους φτάνει τις 20.000 ευρώ το χρόνο, για το 39,4% κυμαίνεται από 20.000 έως 30.000 ευρώ, ενώ για το 33,3% ξεπερνά τις 30.000 ευρώ το χρόνο. Επιπλέον, το 35,8% δήλωσε ότι οι γονείς τους αντιμετωπίζουν τις οικογενειακές-οικονομικές υποχρεώσεις τους δύσκολα έως πολύ δύσκολα, το 34,3% ούτε δύσκολα, ούτε εύκολα και το 29,9% σχετικά εύκολα έως πολύ εύκολα.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1) απεικονίζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας. Με βάση τις απαντήσεις τους, το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων (31%) είναι απόφοιτοι Ανώτατων Σχολών, ενώ ακολουθούν οι γονείς που είναι απόφοιτοι ανώτερης τεχνολογικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης ή μέσης εκπαίδευσης (από 20,7% για την κάθε κατηγορία).

Πίνακας 1. Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων

Δεν πήγε καθόλου σχολείο	4,8%
Μερικές τάξεις δημοτικού	6,9%
Απολυτήριο Δημοτικού	7,6%
Απολυτήριο 3τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης	6,2%
Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	20,7%
Πτυχίο Ανώτερης Τεχνικής & Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	20,7%
Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών	31,0%
Μεταπτυχιακός τίτλος ή Διδακτορικό	2,1%

2.2 Στοιχεία για τις σπουδές

Στη συνέχεια και στον Πίνακα 2 απεικονίζονται δεδομένα από τις απαντήσεις των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας σε ερωτήματα σχετικά με τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές τους σπουδές. Φαίνεται ότι, οι απόφοιτοι του Τμήματος Βιολογίας, σε ποσοστά που ξεπερνούν το 90,3%, είχαν το συγκεκριμένο Τμήμα μεταξύ των πρώτων τους επιλογών στις πανελλήνιες εξετάσεις και

ενδιαφέρονταν σημαντικά για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών τους. Επίσης, περίπου τέσσερις στους πέντε (ποσοστό 79,3%) των αποφοίτων αυτών δήλωσε ευχαριστημένο έως πολύ ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές γενικότερα, δηλαδή από το πρόγραμμα σπουδών, τους διδάσκοντες, τις λειτουργικές υποδομές και τη διοικητική στήριξη του Τμήματος, ανεξάρτητα από το προσωπικό ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών. Ένα σημαντικό ποσοστό (43,3%) δήλωσε ότι είχε εμπειρία απασχόλησης (κυρίως περιστασιακής) κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός της πρακτικής).

Πίνακας 2. Στοιχεία για τις σπουδές	Ποσοστό αποφοίτων
Το Τμήμα Βιολογίας ήταν μεταξύ των πρώτων 5 επιλογών στις δηλώσεις προτίμησης των πανελλήνιων εξετάσεων	90,3%
Είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών	71,7%
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τις προπτυχιακές σπουδές	79,3%
Είχαν εμπειρία οποιασδήποτε εργασίας κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός πρακτικής)	43,3%
Είχαν περιστασιακή απασχόληση κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	85,7%
Παρακολουθούν ή έχουν ήδη ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές	79,3%
Εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	45,6%
Είχαν συνεχή απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	39,9%
Είχαν πλήρη απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	26,9%
Είχαν απασχόληση σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές	42,9%

Τη χρονική στιγμή της έρευνας, το 79,3% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ότι είχε ήδη ολοκληρώσει ή πραγματοποιούσε μεταπτυχιακές σπουδές. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 42,5% του δείγματος των αποφοίτων αποφάσισε να παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές για επιστημονικούς λόγους, το 21% για να βρει ευκολότερα εργασία αντίστοιχη των σπουδών του και το 6% για να έχει μια καλύτερη επαγγελματική εξέλιξη. Το ποσοστό αποφοίτων που δήλωσαν ότι εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών (45,6%) κρίνεται περιορισμένο σε σχέση με αποτελέσματα παλαιότερων ερευνών του τμήματος. Οι περισσότεροι από αυτούς δήλωσαν ότι είχαν συνεχή απασχόληση (39,9%) και λιγότεροι ότι είχαν πλήρη απασχόληση (26,9%). Τέλος, η απασχόληση αυτή φαίνεται ότι ήταν σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές για το 42,9% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας.

2.3 Στοιχεία για την απασχόληση

Οι απόφοιτοι του Τμήματος Βιολογίας δήλωσαν απασχολούμενοι σε ποσοστό μόλις 47,6%, άνεργοι σε ποσοστό 21% και μη ενεργοί σε ποσοστό 31%. Από όσους και όσες δήλωσαν απασχολούμενοι, το 92,8% δήλωσε ότι είχε μέχρι σήμερα εμπειρία σημαντικής απασχόλησης, το 92,3% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι και σημαντική απασχόληση, ενώ το 75% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι η πρώτη του σημαντική απασχόληση.

Στον Πίνακα 3 απεικονίζεται η μορφή της απασχόλησης, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, για το σύνολο των απασχολούμενων αποφοίτων. Φαίνεται ότι, οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος Βιολογίας εργάζονται σήμερα ως μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα, ενώ ακολουθούν οι μισθωτοί στο δημόσιο τομέα και οι συμβασιούχοι (τόσο στον ιδιωτικό, όσο και στον δημόσιο τομέα). Μικρότερα

ποσοστά συγκέντρωσαν οι συμβασιούχοι έργου απασχολούμενοι σ' έναν εργοδότη του δημοσίου τομέα και οι συμβασιούχοι έργου απασχολούμενοι σ' έναν εργοδότη του ιδιωτικού τομέα. Οι αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό και οι αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό δεν ξεπέρασαν το 3,8%.

Πίνακας 3. Μορφή απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα	56,3%
Μισθωτοί στο δημόσιο τομέα	12,5%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (ιδιωτικός τομέας)	12,5%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (δημόσιος τομέας)	12,5%
Αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό	6,3%
Αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό	0,0%
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	0,0%

Στον Πίνακα 4 απεικονίζονται επιπλέον στοιχεία για την απασχόληση των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας.

Πίνακας 4. Στοιχεία για την απασχόληση	Ποσοστό Αποφοίτων
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση	63,8%
Ο τόπος της σημερινής απασχόλησης είναι ο ίδιος με τον τόπο κατοικίας των γονέων	59,4%
Η σημερινή απασχόληση βρίσκεται στην πόλη των σπουδών	39,1%
Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση	45,1%
Η σημερινή απασχόληση είναι η δεύτερη απασχόληση	51,4%
Είχαν δυσκολίες στην εύρεση εργασίας λόγω φύλου	7,2%
Συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης ή σε επιδοτούμενη, από τον Ο.Α.Ε.Δ., θέση εργασίας	5,8%

Φαίνεται ότι, σε ποσοστό 63,8%, οι απόφοιτοι δήλωσαν ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση, η οποία, ωστόσο, δεν βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη για το 60,9% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας ΑΠΘ. Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση για το 45,1% των αποφοίτων του Τμήματος (των ετών 2004-05-06). Το 60% αναφέρει ότι οι προοπτικές για την απασχόλησή του δεν είναι ευνοϊκές και ως εκ τούτου, το 54% αναφέρει ότι ανησυχεί για το μέλλον της απασχόλησής του.

Στον Πίνακα 5 απεικονίζεται το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της σημερινής και της προηγούμενης απασχόλησης ή μεταξύ της σημερινής απασχόλησης και της αποφοίτησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση ήταν η πρώτη απασχόληση. Προκύπτει ότι, για το 20,3% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας το διάστημα εύρεσης της σημερινής απασχόλησης ξεπέρασε τα δύο χρόνια, ενώ για το 14,5% κυμάνθηκε από ένα έως έξι μήνες. Το 20,3% των αποφοίτων του Τμήματος βρήκε τη σημερινή του απασχόληση σε διάστημα ενός μήνα, ενώ για το 45% κυμάνθηκε από 6 μήνες έως 2 χρόνια.

Πίνακας 5. Διάστημα εύρεσης της απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μέχρι 1 μήνα	20,3%
Από 1 μήνα έως 6 μήνες	14,5%
Από 6 μήνες έως 1 χρόνο	17,4%
Από 1 χρόνο έως 2 χρόνια	27,5%
Πάνω από δύο χρόνια	20,3%
Ξεκίνησε κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	0,0%

2.4 Στοιχεία για τους μισθωτούς και τους συμβασιούχους έργου

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν τις κατηγορίες των μισθωτών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, καθώς και τις κατηγορίες των συμβασιούχων έργου που απασχολούνται κυρίως σ' έναν εργοδότη, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου τομέα. Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 6) απεικονίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι συγκεκριμένες κατηγορίες αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας βρήκαν την απασχόλησή τους. Στο συγκεκριμένο ερώτημα, οι απόφοιτοι μπορούσαν να επιλέξουν μέχρι τρεις απαντήσεις. Προκύπτει ότι, σημαντικό ποσοστό (46,7%) των αποφοίτων αυτών βρήκε τη σημερινή του απασχόληση χρησιμοποιώντας τις οικογενειακές ή τις φιλικές γνωριμίες, ενώ σημαντικό κρίνεται και το ποσοστό που αναφέρει ότι βρήκε απασχόληση μέσω συστάσεων καθηγητών (20%).

Πίνακας 6. Τρόπος εύρεσης εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Οικογενειακές γνωριμίες και φίλοι	46,7%
Προηγούμενοι εργοδότες ή συνάδελφοι	13,3%
Συστάσεις καθηγητών	20,0%
Διαγωνισμός	6,7%
Αγγελίες από τον τύπο, διαδίκτυο	0,0%
Ο.Α.Ε.Δ.	0,0%
Γραφείο Διασύνδεσης	0,0%
Πρακτική άσκηση προπτυχιακών σπουδών	13,3%

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται το είδος αυτής της απασχόλησης. Οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος (51,7%) απασχολούνται σε μόνιμες θέσεις εργασίας με συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου, ενώ ένα 54,0% απασχολείται σε μόνιμες θέσεις, είτε ως δημόσιοι υπάλληλοι (38,0%), είτε ως συμβασιούχοι αορίστου χρόνου (16,0%). Ακολουθούν με πολύ μικρότερο ποσοστό όσοι-ες κατέχουν προσωρινές θέσεις εργασίας με συμβάσεις έργου (8,0%) και όσοι κατέχουν προσωρινές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου.

Πίνακας 7. Είδος απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Σταθερή – σύμβαση αορίστου χρόνου	53,3%
Προσωρινή – σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	40,0%

Προσωρινή – σύμβαση έργου

6,7%

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η σημερινή απασχόληση είναι πλήρης για το 53,3% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας που εργάζονται ως μισθωτοί και ως συμβασιούχοι έργου. Επιπλέον, το 40% των αποφοίτων αυτών δήλωσε ότι εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί από 10-49 άτομα ως μισθωτό προσωπικό, ενώ το 13,3% ότι εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί από 1-9 άτομα. Τέλος, το 86,2% πιστεύει ότι το αντικείμενο της εργασίας του αντιστοιχεί αρκετά έως απόλυτα με τις σπουδές του, ενώ ένα 9,2% πιστεύει ότι η εργασία του δεν αντιστοιχεί καθόλου με τις σπουδές του – ίσως γι' αυτό και το 20% των αποφοίτων πιστεύει ότι ο εργοδότης του θα μπορούσε να προσλάβει έναν απόφοιτο ΤΕΙ για την ίδια θέση και για το αντικείμενο της εργασίας του.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 8) απεικονίζονται οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές των μισθωτών και των συμβασιούχων έργου, αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας. Όπως φαίνεται στον Πίνακα, το 20% δήλωσε καθαρές μηνιαίες αποδοχές έως 700 ευρώ, το 23,8% δήλωσε αποδοχές από 701-900 ευρώ, ενώ το 27% δήλωσε καθαρές μηνιαίες αποδοχές από 901-1100 ευρώ. Το 28% των αποφοίτων δήλωσε καθαρές αποδοχές πάνω από 1100 ευρώ το μήνα.

Πίνακας 8. Καθαρές μηνιαίες αποδοχές	Ποσοστό αποφοίτων
Έως 500 ευρώ	9,5%
501 έως 700 ευρώ	12,7%
701 έως 900 ευρώ	23,8%
901 έως 1100 ευρώ	27,0%
1101 έως 1300 ευρώ	19,0%
1301 ευρώ και πάνω	7,9%

Τέλος, το 3% της παραπάνω κατηγορίας αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας πιστεύει ότι οι εργοδότες προτιμούν για τις αντίστοιχες θέσεις εργασίας εργαζόμενους ενός συγκεκριμένου φύλου – συγκεκριμένα τους γυναίκες, σύμφωνα με το 66,7% των αποφοίτων του Τμήματος.

2.5 Στοιχεία για τους αυτοαπασχολούμενους

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν την κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων αποφοίτων (με ή χωρίς προσωπικό) του Τμήματος Βιολογίας. Το ποσοστό των αποφοίτων που αυτοαπασχολούνται φτάνει το 6% στο σύνολο των απασχολούμενων πτυχιούχων του Τμήματος (βλ. Πίνακα 3). Στον Πίνακα 9 απεικονίζονται οι βασικές πηγές οικονομικής στήριξης που είχαν οι απόφοιτοι για τη δημιουργία της επιχείρησης. Στο συγκεκριμένο ερώτημα υπήρχε δυνατότητα πολλών επιλογών. Όπως φαίνεται στον Πίνακα, η πλειοψηφία (80%) των αποφοίτων αυτών χρησιμοποίησαν αποκλειστικά τόσο κάποια οικονομική βοήθεια από το οικογενειακό ή το φιλικό τους περιβάλλον όσο και τις προσωπικές τους αποταμιεύσεις, ενώ ένας στους πέντε (20%) έλαβε δάνειο από τράπεζα.

Πίνακας 9. Πηγές οικονομικής στήριξης	Ποσοστό αποφοίτων
Οικονομική ενίσχυση από οικογένεια ή φίλους	40,0%
Οικονομική ενίσχυση από τράπεζα	20,0%
Συνέχιση οικογενειακής επιχείρησης	0,0%

Κρατική ενίσχυση ή ευρωπαϊκό πρόγραμμα	0,0%
Δικές μου αποταμιεύσεις	40,0%

Στοιχεία για τους ανέργους

Σύμφωνα με τα δεδομένα της έρευνας, το ποσοστό των ανέργων αποφοίτων (των ετών 2004-05-06) του Τμήματος Βιολογίας φτάνει το 21% στο σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος. Η διάρκεια της ανεργίας τους, τη χρονική στιγμή της έρευνας, απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 10). Φαίνεται ότι, για το σύνολο των αποφοίτων η ανεργία διαρκεί δεν ξεπερνά το ένα έτος.

Πίνακας 10. Διάρκεια ανεργίας	Ποσοστό αποφοίτων
Έως 6 μήνες	50,0%
Από 6 έως 12 μήνες	50,0%
Από 12 έως 24 μήνες	-
Περισσότερο από 24 μήνες	-

Στον Πίνακα 11 παρουσιάζονται οι σημαντικότεροι λόγοι της ανεργίας, σύμφωνα με τις απόψεις των ίδιων των αποφοίτων του Τμήματος – οι απόφοιτοι είχαν δικαίωμα να επιλέξουν έως δύο απαντήσεις στο συγκεκριμένο ερώτημα. Φαίνεται ότι η ανεργία τους οφείλεται κυρίως στην έλλειψη αντίστοιχης εργασιακής εμπειρίας ή έλλειψη προσόντων.

Πίνακας 11. Λόγοι ανεργίας	Ποσοστό αποφοίτων
Δεν υπάρχουν πολλές θέσεις εργασίας για την ειδικότητά μου	3,2%
Οι εργοδότες προτιμούν ανθρώπους που έχουν περισσότερη εμπειρία	48,9%
Οι εργοδότες προσλαμβάνουν άτομα με περισσότερη κατάρτιση ή δεξιότητες	46,8%
Οι εργοδότες θεωρούν μειονέκτημα το φύλο μου	1,1%

Το 71,4% των ανέργων αποφοίτων του τμήματος Βιολογίας δήλωσε ότι είχε εργασθεί στο παρελθόν, και μάλιστα το σύνολο αυτών ότι είχε εμπειρία σημαντικής απασχόλησης.

2.6 Στοιχεία για τους μη ενεργούς

Το 31% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας δήλωσε μη ενεργό. Η συγκεκριμένη κατηγορία αποφοίτων δεν ασκούσε αμειβόμενη εργασία, ούτε απλήρωτη βοηθητική εργασία σε οικογενειακή επιχείρηση και δεν αναζητούσε εργασία κατά τη διεξαγωγή της έρευνας. Στον Πίνακα 12 παρουσιάζονται οι λόγοι της μη ενεργοποίησης. Το 12,5% των αποφοίτων του Τμήματος, δήλωσε τις μεταπτυχιακές σπουδές ως σημαντικότερο λόγο της μη ενεργοποίησής τους στο χώρο της αγοράς εργασίας, ενώ το 18,8% δήλωσε τη στρατιωτική θητεία. Αντιθέτως, το 68,5% των αποφοίτων δήλωσε διαφορετικούς από τους παρακάτω λόγους για τη μη ενεργοποίησή τους.

Πίνακας 12. Λόγοι μη ενεργοποίησης	Ποσοστό αποφοίτων
Στρατιωτική θητεία	2,9%
Οικογενειακές υποχρεώσεις	11,4%
Μεταπτυχιακές σπουδές	77,1%

Άλλο	8,6%
------	------

Το 98,6% δήλωσε ότι είχε εργασθεί και μάλιστα σε σημαντική απασχόληση. Το 67,6% αυτών έχει μετάσχει σε πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (STAGE) του ΟΑΕΔ, ενώ 66,6% επιδοτούμενη από τον ΟΑΕΔ θέση εργασίας έχει απασχοληθεί στο παρελθόν το 32,4%

2.7 Στοιχεία για την επιθυμητή εργασία

Το 54,2% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να εργάζεται στο δημόσιο τομέα, το 19,4% ότι θα ήθελε να έχει τη δική του επιχείρηση, ενώ το 26,4% ότι θα ήθελε να εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα. Στον Πίνακα 13 απεικονίζονται τα κριτήρια με τα οποία οι απόφοιτοι του Τμήματος επέλεξαν την επιθυμητή εργασία. Οι ερωτηθέντες μπορούσαν να επιλέξουν έως δύο απαντήσεις. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, σημαντικότερα κριτήρια για τους περισσότερους θεωρούνται πρώτα απ' όλα η ασφάλεια που παρέχει μια θέση εργασίας, οι αμοιβές, η συμβατότητα της εργασίας με τις υποχρεώσεις της οικογένειας, ενώ εξέλιξης και διάφοροι άλλοι λόγοι που δεν προσδιόρισαν οι απόφοιτοι.

Πίνακας 13. Κριτήρια επιθυμητής εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Ασφάλεια	40,0%
Καλές αμοιβές	36,0%
Συμβατό με την οικογένεια	32,0%
Αυτονομία	28,0%
Προοπτικές εξέλιξης	4,0%
Άλλο	40,0%

Τέλος, εξαιρουμένων των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας που είχαν ήδη δημιουργήσει τη δική τους επιχείρηση, μόλις το 25% των αποφοίτων του παραπάνω Τμήματος δήλωσε ότι έχει σκεφθεί ποτέ μέχρι σήμερα την ίδρυση μιας ατομικής επιχείρησης, αν και δεν το επιχείρησε ακόμη κυρίως λόγω έλλειψης κεφαλαίου (83,3%), έλλειψης εμπειρίας (58,3%), ή ωριμότητας (29,2%).

3 Συμπεράσματα

Στην παρούσα έρευνα, συμμετείχαν 145 απόφοιτοι του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ, των ετών 2004-05-06. Από αυτούς το 32% ήταν άνδρες και το 68% ήταν γυναίκες.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, φαίνεται ότι περίπου οι μισοί απόφοιτοι του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ κατάγεται από άλλες πόλεις της Ελλάδας (εκτός Θεσσαλονίκης). Το 79,3% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές γενικότερα, ενώ το 79,3% είτε ολοκλήρωσε, είτε εξακολουθούσε να παρακολουθεί μεταπτυχιακές σπουδές τη χρονική στιγμή της έρευνας.

Το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας περιορίζεται σήμερα το 47,6%. Οι περισσότεροι από αυτούς δήλωσαν ότι εργάζονται ως μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα. Επιπλέον, το 63,8% των αποφοίτων δήλωσε ευχαριστημένο από την απασχόλησή του, η οποία δεν είναι η πρώτη απασχόληση για το 55% των αποφοίτων του Τμήματος.

Οι άνεργοι, που αποτελούν μόλις 31% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας (των ετών 2004-05-06), σε ποσοστό 100% δήλωσαν ότι η ανεργία τους δεν ξεπερνά το ένα έτος και οφείλεται κυρίως στην έλλειψη εμπειρίας ή τον ανταγωνισμό. Οι μη ενεργοί, που αποτελούν το 31% των παραπάνω

αποφοίτων, δήλωσαν πρωτίστως τις μεταπτυχιακές σπουδές για τη μη ενεργοποίησή τους στην αγορά εργασίας.

Τέλος, το 54,2% των αποφοίτων του Τμήματος Βιολογίας δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να εργάζεται στο δημόσιο τομέα, με κριτήριο κυρίως την ασφάλεια που παρέχει μια τέτοια θέση εργασίας.